

BANVAKTSFRUN

*En berättelse
från Västerbotten*

Cristina Farm

ELFTE KAPITLET

Flyttlasset

PER HADE SAGT att de inte behövde ta med sig möblerna till Överluleå. Bordet var snett och vint, sängen ostadig. Han hade snickrat ihop dem i all hast nere på vedbacken, han kunde snickra nya, skulle få mer tid däruppe och kunna göra det mer noggrant.

Hur då? hade Sofia undrat i sitt stilla sinne. Hon hade envisats, de här var de möbler de hade, som de måste ha åtminstone tills han fick den där tiden att snickra nya. Hon hade lärt sig tycka om dem med alla deras skavanker. De var ju en stor del av deras hem som hon gjort så fint med mors trasmatta, alltid renskurat golv och blommor eller åtminstone några kvistar i en bleckmugg på bordet.

Och gardinerna! Dem hade hon fått med sig från föräldrahemmet efter fars begravning. Modern hade varit bestämd, dem skulle Sofia ha. Utan vidare hade modern bara dragit ner dem där de hängde för ett av fönstren i köket, nystrukna, skira, vita och som hon själv vävt. Som om inget längre betydde något nu när hennes make sedan mer än fyrtio år var död. Sofia hade satt upp dem i det enda fönster som banvaktstugan hade. De tunna gardinerna skymde knappt utsikten mot lägdan där utanför, de grå ladorna. En utsikt hon inte brytt sig om förrän nu i sommar.

Alltsedan de kommit hem efter faderns begravning i våras hade Per pratat om att de snart måste ge sig av igen. Men sommaren gick och ingenting hände. Kanske de skulle få bli kvar här ändå hade hon tänkt, i Långträsk där hon

trivdes så bra med Elin nära inpå att fråga om hjälp när hon behövde. Och barnet som växte i magen. Snart var det dags igen.

Men nu är det september och inget har blivit som Sofia hoppats på. Hon står på den ynka, lilla bron utanför banvaktstugan och drar sjalen om sig. Hon huttrar i kylan, hösten är här och björkarna på andra sidan rälsen ska snart tappa de gula löven. Två arbetskarlar som Per lejt har snabbt plockat ihop deras få möbler och burit ut dem ur stugan.

Skulle vaggan med också? frågar den ene av dem, en grov karl som svettas ymnigt och som redan har vaggan i famnen. Han ser retsamt på henne och hennes mage under förkläet. Hon tar ett steg tillbaka, skulle vilja ta vaggan ifrån honom och hans smutsiga händer. Det är den lilla med blommorna hon fått låna av Elin. Den större från Ivars, de snåljäparna, har hon redan fått skicka tillbaka till Tvärålund.

– Ja, det är så klart, säger hon och knycker på nacken, vänder sig bort för att slippa se karln och hans retsamma leende.

Hon har frågat Elin om lov för säkerhets skull och hon skrattade bara och nickade. Något syskon till Amanda var ju inte aktuellt. Men till Lill-Elin däremot och så hade hon ömt strukit Sofia över magen. Hon är bra rund nu, bara någon månad kvar, de borde ha väntat med flytten...

Karlarna travar möblerna på en kärra de haft med sig, snor ett rep några varv runt om dem så de inte ska falla isär. Sofia har hållit mors blå trasmatta hårt i famnen. Nu kan hon inte vänta längre utan måste ta de få stegen fram till kärnan och lägga mattan överst.

– Den ramlar väl inte av, frågar hon ängsligt den andre karln. Han ser oförstående på henne och hivar sedan utan att svara upp Pers och hennes täcke över alltsammans.

Täcket från sängen, all deras kärlek i öppen dag. Hon känner hur hon rodnar och kämpar med att låtsas som ingenting inför den främmande mannen. Allt ska hon tvätta så snart de kommer fram, tänker hon. I snön som kommer tidigt däruppe ska hon lägga ut allt och skrubba med den vita, kalla snön så det blir rent, täcket, gardinerna.

Nej, gardinerna får de inte ta, dem ska hon själv packa ner i Pers pappkoffert tillsammans med kläderna. De få tallrikarna, muggarna och grytan har hon redan lagt ner i en gammal kappsäck de lånat av Elin.

– Något lånat måste ni ta med er så ni kommer tillbaka, hade Elin sagt med sitt hurtiga tonfall. Men Sofia såg det blanka i hennes ögon.

Så anskrämliga möblerna ser ut på kärran. Hade de inte fler ändå? Karl'n med flinet och de retsamma ögonen drar ett till rep om högen, rättar till täcket. Det är bara ett flyttlass, inget hem längre.

Hon tar några steg tillbaka, stöder sig mot stugväggen. Blundar, vill inte se. Hon tar sig åt magen, känner den välbekanta smärtan. Hon har känt den några dar nu, som ilningar mer. Det är bara förvärrar, sa den unga barnmorskan när Elin kallade på henne häromdagen, alldeles i onödan.

Det var då Per hade fått bråttom, sett till att flytten nu helt plötsligt blir av. Innan hösten kommer på allvar och sedan vintern då det ofta blir svårt för tågen att ta sig fram.

Sofia tar ett djupt andetag och drar sjalen än hårdare om sig. Tackar karlarna för hjälpen men de nickar knappt som svar, har bråttom och drar iväg med kärran mot stationshuset och perrongen. Var är Per någonstans? Han tjoar där framme, svingar med sin stora hatt mot dem. Ska han bjuda dem på något som tack? Något starkt så här på blanka eftermiddan? Nej, det vet hon, han är försiktig med sånt i alla fall.

Hon kliver tveksamt in i stugan igen. Som att det inte

längre är deras, ja det har ju Per hela tiden sagt men ändå. Deras första egna hem där hon fött Elin, där de suttit och ätit vid det lilla sneda bordet varje dag.

Så märkligt litet det är sen möblerna försvann. Hon sväljer gråten, förfärligt gråtmild har hon blivit sen hon fått Lill- Elin och nu det här andra barnet som snart ska komma. Vedspisen är i alla fall kvar. Den kan de inte ta med sig, slänga upp på något flyttlass. Hon känner att hon blir glad av det, går fram och stryker hällen som svalnat nu, skratrar till när hon tänker på fläsket och pärerna, strömmingen hon stekt här åt Per och flickan. Det måste finnas en vedspis åt dem i stugan i Överluleå också. Åtminstone det.

Elin har dukat åt dem i sitt kök till kvällen. De ska få sova över i samma kammare som de låg i första natten när de kom häromåret. Då de var bara de två, Per och Sofia. Nu är de snart fyra. Elin har haft Lill- Elin hela dagen medan Sofia packat och skurat ur.

– Hon har varit så snäll, suttit här på golvet och lekt med Amanda, säger Elin medan hon lassar upp nya portioner med palt på deras tallrikar. Palten har Per beställt, ”den bästa i hela Norrbotten”.

Nu kinkar Lill-Elin, Sofia måste ha henne i knät fast hon knappt får plats med flickan där längre för magens skull. Amanda, Elins flicka, sitter stilla kvar på golvet. För sig själv som vanligt, inbegripen i en alldeles egen lek med moderns kastruller och vispar. Hon kommer att sakna henne, tänker Sofia, hennes tysta närvaro för att inte tala om Elin, hennes skratt...

Nu känner Sofia hur tårarna stiger i ögonen igen, hon böjer sig in över dotterns nacke för att de inte ska märkas.

Flyttlasset med möblerna åkte iväg med kvällståget, Per var minsann med och baxade in det i järnvägsvagnen. Själva ska de ta tåget norrut först i morgon. De tre, Per, Sofia och

Lill- Elin. Per berättar glatt vad som väntar, han känner väl till trakterna däruppe. Elin också, hon flikar in ett och annat om järnbanan som fortsätter byggas, alla rallare som hon lagat mat åt.

– Ja, mycket folk är det där omkring, säger hon lätt.

Sofia minns med oro sommaren då hon följde med Per till Överluleå några veckor. Hur torftigt de bodde, hur råa och oborstade hon tyckte rallarna var. Som den flinande karln i dag som tog tag i deras fina, lilla vagga. Var är den nu, klarar den sig oskadd med flyttlasset i den skakiga järnvägsvagnen? De skulle ha åkt med samma tåg, så de hade vetat...

– Vi kan ju inte komma fram mitt i natten, hade Per bara sagt när hon föreslagit det.

Nu har han fullt upp med att berätta för Elin om hur bra de ska få där uppe. Bättre jobb för honom, mer att säga till om.

– Stugan då, den vi ska bo i? Den är väl större än den vi har här, vi skulle behöva det.

Sofia blir själv förvånad när hon avbryter Per mitt i hans svada. Han tystnar, gapar så hon skymtar palten därinne i munnen. Tugga ur, tänker hon, skäms över sin tanke och böjer ner huvudet igen, nosar i Lill-Elins nacke.

– Det är så klart den är större, säger han efter några sekunders tystnad.

Elin har för säkerhets skull rest sig upp och står med ryggen till vänd mot spisen som om det plötsligt blev nödvändigt att se till paltgrytan igen.

– Jag bygger den större, som du vill ha den Sofia, säger han karskt. Vi är en familj nu, du och jag och Lill-Elin och den där ungen du har i magen. Och så ler han mot henne med de förbluffande vita tandraderna han har kvar.

Morgonkylan har ännu inte släppt. Sofia tycker hon ser